

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova

Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei

„Aprob”

Directorul Colegiului „Vasile Lupu” din Orhei

Valentina SANDUL

17 mai 2019

Curriculum modular

S.03.O.016 Familiarizarea preșcolarului cu natura

Specialitatea:

11210 Educație timpurie

Calificarea:

Asistent al educatorului

2019

Aprobat:

Consiliul profesoral al Colegiului „Vasile Lupu” din Orhei

director

Valentina Sandul

Valentina Sandul

17” mai 2019

Catedra „Științe”

șef catedră

M. Bogdan

Maria Bogdan

„07” mai 2019

Coordonat cu:

Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău

director

Victoria Bercu

Victoria Bercu

15.06.2018

Instituția Publică de Educație Timpurie nr. 4 „Clopotel” din municipiul Orhei

director

Victoria Chirtoaca

Victoria Chirtoaca

16 mai 2019

Autori:

1. Parascovia IAȚCO, grad didactic superior, Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei
2. Larisa BANTAȘ, grad didactic superior, Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău

Recenzent:

Valentina SANDUL, grad didactic superior, Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei

Adresa Curriculumului în Internet

Portalul național al învățământului profesional tehnic

<http://www.ipt.md/ro/produse-educationale>

Cuprins

I. Preliminarii	4
II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională	5
III. Competențele profesionale specifice modulului.....	6
IV. Administrarea modulului	6
V. Unitățile de învățare	7
VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare	12
VII. Studiu individual ghidat de profesor.....	13
VIII. Lucrările practice recomandate	15
IX. Sugestii metodologice	16
X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale	17
XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii	19
XII. Resursele didactice recomandate elevilor	20

I. Preliminarii

Conform Cadrului de referință al educației timpurii în sistemul de învățământ din Republica Moldova educația timpurie se bazează pe abordarea holistică a dezvoltării copilului și abordarea centrată pe copil în procesul educațional.

Curriculum pentru educația timpurie reprezintă un subsistem al Curriculumului național, fiind unul dintre documentele de politici educaționale, care reflectă concepția pedagogică asupra educației și dezvoltării copilului de la naștere până la intrarea în școală. Acest document normativ, în integritatea sa, ca și concept, finalitate, conținut, proces/acțiune, produs, asigură funcționalitatea și dezvoltarea educației timpurii, în corelare cu *Standardele de învățare și dezvoltare a copilului de la naștere și până la 7 ani și Cadrul de referință al educației timpurii din Republica Moldova*.

În educația timpurie din Republica Moldova este necesară o perspectivă integrată a Curriculumului în raport cu standardele ce contribuie la dezvoltarea holistică a copilului sub toate domeniile dezvoltării: fizic, socio-emoțional, cognitiv, lingvistic, ce accentuează importanța domeniilor de dezvoltare a copilului, în contextul, în care instituția timpurie pregătește copilul pentru școală nu doar din punctul de vedere al rezultatelor academice, ci, în aceeași măsură, pentru valorificarea competențelor prin achiziționarea de cunoștințe, capacități, atitudini, valori în cadrul domeniilor de activitate.

Orice produs al activității umane este relativ perfect, precum și evoluția rapidă a societății. S-a impus necesitatea de modernizare a documentelor școlare în scopul asigurării unui învățământ de calitate. Activitatea de modernizare este realizată în pas cu progresul cunoașterii științifice și evoluția societății contemporane, care trebuie să facă față noilor cerințe, cum ar fi: **explozia informațională, accelerarea ritmului vieții, creșterea gradului de incertitudine**. Argumentele enumerate conduc spre o nouă orientare în educație, care presupune dezvoltarea unei gândiri de tip holistic, dezvoltarea memoriei vii, a unor competențe spre o viață socială activă și responsabilă prin autocontrol și asigurarea propriei dezvoltări, comunicare, cooperare, procesare informațională etc.

Curriculumul modular la Familiarizarea preșcolarului cu natura pentru elevii din colegiu impune acțiuni de stabilire a stilului de învățare a elevului, a tipului de înțelegere, a nevoilor de formare individuale, în scopul realizării unei învățări de calitate. Astfel se va respecta coerența componentelor curriculare și principiile unei școli prietenoase elevului, se vor dezvolta nivelul atitudinal, motivațional și activismul la elevi și se va stabili gradul de complexitate al activităților de învățare și evaluare. Curriculumul la *Familiarizarea preșcolarului cu natura*, exprimat prin competențe generale și specifice, reprezintă documentul normativ principal ce descrie procesul educațional în unități de conținut, activități de învățare și evaluare, sugestii metodologice de predare și evaluare.

Curriculumul oferă fiecărui elev posibilitatea de a-și realiza potențialul propriu în cunoaștere, comportament, socializare și dezvoltă experiențe individuale, incluzându-l în activitatea de instruire activă.

Pentru elevii ce se pregătesc să devină ajutori de educator Curriculumul la *Familiarizarea preșcolarului cu natura*, oferă posibilitatea pregătirii metodico-științifice a personalului calificat pentru instituțiile de educație timpurie, în vederea atingerii finalităților la ambele perioade: educație antipreșcolară și învățământ preșcolar. Aceasta oferă o posibilitate reală de integrare socială, inclusiv posibilitatea de a acumula independent informațiile necesare, de a utiliza toate achizițiile oferite de educație/cunoștințe, priceperi, deprinderi, atitudini/ în vederea realizării unor probleme de ordin social și a pregătirii profesionale.

În baza curriculumului profesorii vor elabora proiecte de lungă durată, vor deriva competențele specifice, vor elabora strategii didactice pentru procesul de învățare și evaluare.

Misiunea curriculumului este de a orienta cadrele didactice/ajutorul de educator, personalul din sistemul educației timpurii în proiectarea, organizarea și realizarea activităților educaționale din perspectiva unor noi viziuni pedagogice asupra copilului și educației, prin racordarea concomitentă a domeniilor de dezvoltare la domeniile de activitate.

Drept rezultat **Curriculum modular la Familiarizarea preșcolarului cu natura**, elaborat în conformitate cu **Curriculum pentru educația timpurie, 2019**, oferă repere, încurajează și concomitent, solicită cadrului didactic:

- realizarea unui proces educațional de calitate și dezvoltarea continuă a calității prin prisma corelării cu Standardele de învățare și dezvoltare a copilului de la naștere până la 7 ani, inclusiv prin reflectarea asupra practicii zilnice;

- asigurarea stării de bine a copilului;

- colaborarea cu părinții copiilor, implicarea familiei/îngrijitorilor în activitățile organizate cu copii și asigurarea continuității educației timpurii acasă, în familie.

II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională

- ***Familiarizarea preșcolarului cu natura*** are un rol deosebit în formarea cunoștințelor de bază, a deprinderilor și abilităților necesare pentru formarea profesională a elevilor, și cunoașterea unui sistem de metode și procedee în familiarizarea copiilor cu natura, forme de lucru tradiționale și interactive, necesare pentru a realiza o muncă eficientă de cunoaștere a naturii în instituțiile preșcolare, orientate spre un viitor decent și integrarea activă în societate.
- Modulul își aduce o contribuție impotrantă la formarea și dezvoltarea competențelor-cheie, competențelor profesionale cu precădere în ceea ce privește calitățile viitorului specialist. Scopul predării-învățării este formarea la elevi a concepției științifice despre lumea înconjurătoare și orientarea profesională a viitorilor specialiști în învățământul preșcolar.
- În cadrul studierii modulului se vor lărgi și aprofunda cunoștințele elevilor, obținute în gimnaziu, formarea la viitorul ajutor de educator a capacităților profesionale și aptitudinilor creative în aplicarea cunoștințelor obținute în procesul educațional din instituțiile preșcolare.

- **Dimensiunile domeniului de activitate de Educație pentru mediu** va pregăti viitorul asistent de educator în vederea cultivării la copii a unei atitudini active de ocrotire a naturii și de protejare a mediului înconjurător, a unei conduite ecologice în relațiile copiilor cu natura, exersarea deprinderilor de îngrijire și ocrotire a mediului, stimularea curiozității pentru investigația acestuia.

III. Competențe profesionale specifice modulului

Competențele specifice modulului derivă din idealul educațional, competențele-cheie transversale și competențele transdisciplinare; au un grad înalt de generalitate și se definesc ca finalități ale treptei de învățământ.

1. Clasificarea unor elemente, fenomene și obiecte din natură.
2. Recunoașterea și descrierea componentelor, fenomenelor, proceselor, relațiilor, din mediul înconjurător, demonstrând corectitudine în folosirea terminologiei specifice.
3. Construirea unui demers științific la disciplină și elaborarea unor documente la disciplină (texte științifice, diagrame, imagini, fotografii ș.a.).
4. Adoptarea unui comportament adecvat în mediul înconjurător, manifestând responsabilitate și atitudine pozitivă față de acesta.
5. Aplicarea metodelor și instrumentelor de explorare- investigare a mediului înconjurător, demonstrând interes și curiozitate în colectarea rezultatelor.
6. Colectarea și utilizarea informației despre diversitatea naturii plaiului natal și proiectarea unor acțiuni de soluționare a unor probleme referitoare la protecția mediului înconjurător.

IV. Administrarea modulului

Semestrul	Numărul de ore				Modalitate a de evaluare	Numărul de credite
	Total	Contact direct		Lucrul individual		
		Prelegeri	Practică /seminar			
III	60	20	25	15	Examen	2

V. Unitățile de învățare

Competențele specifice și unitățile de competență	Unități de conținut	Abilități
1. Curriculum pentru educația timpurie. Obiectul de studiu al Familiarizării copiilor cu natura		
UC1. Identificarea rolului Curriculumului educației pentru mediu în dezvoltarea personalității copilului preșcolar. CS2. Recunoașterea și descrierea componentelor, fenomenelor, proceselor, relațiilor din mediul înconjurător, demonstrând corectitudine în folosirea terminologiei specifice.	1.1. Importanța naturii în dezvoltarea personalității copilului preșcolar. Curriculum-ul educației pentru mediu. Corelarea conținuturilor și obiectivelor curriculare cu vârsta preșcolarilor. 1.2. Obiectul de studiu al FCN.Noțiune de mediu.Obiecte, fenomene,procese și relații din mediul înconjurător. 1.3. Corpuri terestre și cerești.Familia Soarelui./Soarele, planetele, Luna/	A1. Activități de corelare a conținuturilor și obiectivelor curriculare pe grupe de vârstă. A.2. Activități de explicare și descriere a obiectelor, fenomenelor și relațiilor din mediu. A3. Activități de recunoaștere în baza imaginilor a corpurilor cerești/Soarele, Luna, stelele/.
2. Metode și forme de familiarizare a copiilor cu natura. Metode și instrumente de explorare-investigare a mediului înconjurător		
CS5. Aplicarea metodelor și instrumentelor de explorare- investigare a mediului înconjurător , demonstrând interes și curiozitate în colectarea rezultatelor.	2.1.Metode de comunicare/conversația euristică, problematizarea, povestirea, descrierea, explicația ș.a./; 2.2.Metode de explorare directă și indirectă/observația, studiul de caz, experimentul,demonstrația, modelarea; Observarea - metoda de bază în familiarizarea copiilor cu natura. Forme de observări:observarea dirijată, spontană,planificată, descriptivă, sistematică ș.a. 2.3.Metode de acțiune reală și simulativă/exerciții,lucrări practice, activități creative, joc de rol, învățarea prin simulare ș.a. Jocurile de familiarizare cu natura.Tipuri. /Jocuri interactive,jocuri senzoriale, jocuri dramatizate, jocul de rol, jocuri de recunoaștere a plantelor și animalelor, a corpurilor din natură, jocuri cu text și cânt. Jocuri în aer liber. 2.4.Metode interactive de cunoaștere a mediului inegrate în demersul educațional în concordanță cu particularitățile de vârstă ale copiilor și conținutul temelor abordate.	A4. Activități de descriere a plantelor și animalelor A5. Activități de modelare a calendarului naturii; de elaborare a cărților despre anotimpurile anului; A6. Activități de observare a relațiilor dintre anumale, plante și om, a asemănărilor și deosebiriilor dintre mediul lor de viață și cel uman; A7. Activități de modelare a unor corpuri, utilizând materiale naturale, reciclabile, de alcătuire a unor grafice, diagrame, etc. A8. Activități practice de investigare a mediului înconjurător cu ajutorul nstrumentelor:lupei, termometrului, microscopului, paharului gradat,pipetei ș.a A9. Activități , bazate pe metode interactive: Tehnica Lotus, Bula dublă, Comunicarea rotativă,

	2.5.Experiențele simple de studiere a mediului . Demonstrarea abilităților de aplicare în mod creativ a cunoștințelor 2.6.Excursiile, vizitele și plimbările în natură 2.7.Corelarea experienței proprii cu alte surse de informații, utilizând cărți, lecturi literare, casete video și audio, ilustrații, reviste, emisiuni radio și TV. Evaluare.Modulul I, II	Schimbă perechea, Acvariul, Învățarea în cerc, Piramida, Ciorchinele, Benzi desenate, Diagrama Venn, Jurnalul grafic, Turul galeriei, Turnul întrebărilor A10.activități bazate pe softuri educaționale din resurse închise/deschise. A11.Vizionarea filmelor documentare sau educaționale, emisiunilor despre diferite forme de relief, bazine acvatice, cosmos, planete, animale, plante și modul lor de viață, a prezentărilor Power Point despre regulile de protecție a mediului înconjurător. Test de evaluare
3.Ungherașul naturii vii în grădinița de copii		
CS 2.Recunoașterea și descrierea componentelor, fenomenelor, proceselor, relațiilor, din mediul înconjurător, demonstrând corectitudine în folosirea terminologiei specifice. UC 2.1. Distingerea părților componente ale plantelor de cameră. UC2.2. Explicarea rolului condițiilor de îngrijire asupra creșterii plantelor. Rolul factorilor de mediu asupra creșterii plantelor. UC2.3. Identificarea regulilor de întreținere și îngrijire a animalelor în UNV. UC2.4. Descrierea unor specii de animale /pești de acvariu/.	3.1.Însemnătatea ungherașului naturii vii. Cerințele și condițiile față de alegerea și repartizarea obiectelor vii în dependență de anotimp. 3.2.Plantele de cameră din ungherașul naturii vii.Scurtă caracterizare a plantelor de cameră. Îngrijirea . Înmulțirea. Atrajerea copiilor în îngrijirea lor. 3.3.Aplicație practică Nr1 Înmulțirea plantelor de cameră. 3.4.Structura și funcțiile plantei ca organism viu. Organele plantei, funcțiile lor. Structura, tipuri. 3.5.Aplicație practică Nr.2 Recunoașterea plantelor de cameră. 3.6.Animalele din ungherașul naturii vii.Cerințele față de întreținerea lor, Peștii de acvariu. 3.7.Plantele de acvariu.Atragerea copiilor în îngrijirea acvariului. 3.8.Aplicație practicăNr.3 Pregătirea, amenajarea avariului. 3.9.Păsările. Mamiferele. Atrajerea copiilor în întreținerea și	A12.Estimarea rolului și cerințelor de amenajare a UNV pentru familiarizarea copiilor cu natura. A13. Activități de selectare a obiectelor în UNV în dependență de anotimp. A14.Exerciții și jocuri de recunoaștere a plantelor de cameră . A15. Activități de descriere a plantelor de camera și de atrajere a copiilor în îngrijirea lor. A16.Activități de recunoaștere a părților componente ale plantelor, în baza imaginilor și a plantelor vii. A17.Exemple de funcții ale organelor plantelor. A18.Activități de explicare a cerințelor față de întreținerea și îngrijirea animalelor în UNV. A19. Exerciții de amenajare a acvariului. A20. Activități de descriere a speciilor de păsări și

UC2.5.Identificarea specificului muncii educaționale cu copii în diferite grupe de vîrstă.	îngrijirea mamiferelor. 3.10.Conținutul unghereșului naturii vii în diferite grupe de vîrstă. Organizarea mincii educaționale cu copiii în îngrijirea locatarilor ungherașului naturii vii. Evaluare, modulul III "Ungherașul naturii vii".	mamifere din UNV și evidențierea regulilor de îngrijire a lor. A21. Activități de specificare a muncii educaționale cu copii în vederea îngrijirii locatărilor UNV. Probă de evaluare.
4.Terenul experimental al instituției preșcolare		
CS 4. Adoptarea unui comportament adecvat în mediul înconjurător , manifestând responsabilitate și atitudine pozitivă față de acesta. CS 2.Recunoaștereași descrierea componentelor, fenomenelor, proceselor, relațiilor, din mediul înconjurător, demonstrând corectitudine în folosirea terminologiei specifice UC 2.1. Recunoașterea obiectelor, fenomenelor, ființelor în baza observărilor. CS 5. Aplicarea metodelor și instrumentelor de explorare- investigre a mediului înconjurător , demonstrând interes și curiozitate în colectarea rezultatelor.	4.1.Însemnătatea Terenului experimental în procesul muncii educative cu copii de vîrstă preșcolară. Formarea culturii ecologice la copii. 4.2.Florăria instituției preșcolare.Plante cultivate.Inițierea copiilor în îngrijirea și amenajarea Terenului experimental. 4.3.Aplicație practicăNr.4 Descrierea speciilor decorative cultivate pe Terenul experimental al grădiniței. 4.4.Grădina de legume. Speciile cultivate. Condițiile de creștere și dezvoltare. 4.5.Aplicație practică Nr.5 Descrierea speciilor de legume cultivate pe Terenul experimental al grădiniței. 4.6.Livada instituției preșcolare. Alegerea culturilor pomicole, sădirea lor, îngrijirea în fiecare anotimp. 4.7.Aplicație practică Nr.6 Exerciții de antrenare a copiilor în îngrijirea plantelor, cultivate pe TE și de culegere a pomușoarelor, fructelor.. Evaluare, modulul IV "Terenul experimental al grădiniței de copii".	A22.Estimarea rolului Terenului experimental în FCN și contemplarea unor discuții despre varietatea și frumusețea Plaiului natal și a Terenului experimental al grădiniței. A23.Activități de formare a unor abilități de îngrijire a florăriei. A24.Activități de recunoaștere și descriere a speciilor de plante decorative, culturi legumicole și pomicole, cultivate pe TE. A25.Activități de descriere a lucrărilor specifice pentru livadă, realizate de către om în fiecare anotimp. A.26.Exerciții de antrenare a copiilor în îngrijirea plantelor, cultivate pe TE. A27.Activități bazate pe conversații despre rolul legumelor pentru sănătatea copiilor. A28.Exerciții și modalități de atragere a copiilor în îngrijirea plantelor pe TE al grădiniței. Probă de evaluare.

5.Familiarizarea copiilor cu plantele și animalele ținutului natal		
CS 6. Colectarea și utilizarea informației despre diversitatea naturii plaiului natal și proiectarea unor acțiuni de soluționare a unor probleme referitoare la protecția mediului înconjurător. UC6.1. Identificarea diversității plantelor, animalelor ținutului natal, în raport cu mediul lor de trai. Explicarea relațiilor dintre plante și animale. UC6. 2. Manifestarea atitudinii pozitive față de plante și animale. UC6.3. Identificarea și argumentarea rolului omului în menținerea unui mediu ecologic, în protecția plantelor și animalelor ținutului natal. Participarea activă la îngrijirea și protecția mediului înconjurător. CS3. Construirea unui demers științific la disciplină și elaborarea unor documente la disciplină (texte științifice, diagrame, imagini, fotografii ș.a.).	5.1.Rolul plantelor și animalelor în natură și viața omului, a copilului.Carte a Roșie a Republicii Moldova. Animalele sălbatice și domestice .Rolul. 5.2.Fauna Republicii Moldova. Schimbările sezoniere în viața animalelor. 5.3.Aplicație practică Nr.7 Descrierea semnelor schimbărilor sezoniere în viața plantelor și animalelor după anotimpuri 5.4.Plante sălbatice și de cultură. Flora Republicii Moldova. Ciclul vital la plante.Plante-barometri vii. 5.5.Cunoașterea copiilor cu mediile de viață a plantelor și animalelor:terestru-aerian, subteran, acvatic . Relațiile dintre plante și animale. 5.6.Modalități de îngrijire și ocrotire a plantelor și animalelor ținutului natal. 5.7.Aplicația practică Nr.8. Descrierea plantelor și animalelor ținutului natal. 5.8.Aplicație practică Nr.9 Elaborarea unor secvențe de proiecte ecologice orientate la protecția plantelor și animalelor ținutului natal. <i>Evaluare, modulul V</i> «Familiarizarea copiilor cu plantele și animalele ținutului natal»	A29.Activități de distingere a rolului plantelor și animalelor în natură și viața omului. A30.Exerciții de recunoaștere a plantelor și animalelor, înscrise în Cartea Roșie a RMoldova. A31.Activități de recunoaștere a animalelor domestice și sălbatice, a plantelor sălbatice și de cultură prin formulare de întrebări:» Ce este? Cum este? Unde se întâlnește?» etc A32.Exerciții de comparare a adaptărilor la plante și animale în diferite medii de viață. A33. Abilități de elaborare a referatelor, proiectelor de investigație, privitor la starea florei și faunei ținutului natal. A34.Abilități practice de lucru cu Curriculumul pentru educația timpurie cu scopul determinării modalităților de familiarizare a copiilor cu plantele și animalele ținutului natal. A35.Abilități de elaborare a unor proiecte ecologice de ocrotire a plantelor și animalelor ținutului natal. Vizionarea filmulețelor despre regulile de protecție a mediului. Evaluarea portofoliilor.
6.Anotimpurile anului .Schimbările sezoniere în natură		
CS1.Clasificarea unor elemente, fenomene și obiecte din natură. CS2.Recunoașterea și descrierea componentelor, fenomenelor, proceselor, relațiilor , din mediul înconjurător, demonstrând corectitudine în folosirea	6.1.Cauza schimbărilor sezoniere în natură.Noțiune de zonă geografică. Fenomenele sezoniere, fenologice. Precipitațiile atmosferice dependente de anotimp. Fixarea observărilor asupra vremii în calendar. 6.2. Anotimpul toamna 6.3. Anotimpul iarna	A36. <i>Exerciții cu teluriul pentru evidențierea cauzei schimbărilor sezoniere în natură .</i> A37. <i>Activități de determinare și descriere a stării vremii prin completarea calendarului naturii.</i>

terminologiei specifice. UC2.1 .Aprecierea stării vremii,utilizând semnele convenționale. UC2.2. Distingerea și descrierea proceselor și fenomenelor naturii nevii și vii, specifice celor patru anotimpuri. UC2.3.Evidențierea semnelor caracteristice fiecărui anotimp. UC2.4.Explicarea și generalizarea rezultatelor unor observații și investigații.Activități interactive de familiarizare a copiilor cu natura.	6.4. Anotimpurile anului. Studierea anotimpurilor conform algoritmului. 6.5. Modalități de familiarizare a copiilor cu anotimpurile anului: plimbări, jocuri, activități didactice, excursii în fiecare anotimp. 6.6.Aplicație practică Nr.11 Implicarea în realizarea proiectului excursiei de toamnă în natură. Evaluarea modulului VI. «Anotimpurile anului .Schimbările sezoniere în natură »	A38. Jocuri de descoperire a fenomenelor naturii și de explicare în bază de cauzalitate./de exemplu între precipitațiile atmosferice și anotimp/. A39.Evidențierea regulilor de lucru cu planșele ilustrative. Analiza planșei "Anotimpurile anului". A40.Utilizarea algoritmului în evidențierea și descrierea semnelor schimbărilor sezoniere din viața plantelor , animalelor și muncii omului pe anotimpuri.. A41.Elaborarea proiectelor de activități de familiarizare a copiilor cu natura.«Povestiri despre anotimpuri». A42.Elaborarea proiectelor excursiilor din diferite anotimpuri. Evaluarea portofoliului. Probă de evaluare.
7. Metode și forme practice de investigare a naturii./Practicum în natură/		
CS 6. Colectarea și utilizarea informației despre diversitatea naturii plaiului natal și proiectarea acțiunilor de soluționare a problemelor referitoare la protecția mediului înconjurător. CS 5. Aplicarea metodelor și instrumentelor de explorare- investigare a mediului înconjurător , demonstrând interes și curiozitate în colectarea rezultatelor.	7.1.Colectarea materialului natural și conservarea lui în Ungherașul naturii. 7.2.Excursie în parc, pădure pentru determinarea plantelor ierboase, arborilor și arbuștilor. 7.3.Aplicație practică Nr.12 Ierbarizarea plantelor. 7.4. Aplicație practică Nr.13 Experiențele ecologice, efectuate în UNV și pe terenul experimental al grădiniței. 7.5. Lecție de generalizare.	A43.Activități aplicative de analiză a materialelor colectate. A44. Elaborarea proiectului didactic «Excursie în parc pentru determinarea plantelor ierboase, arborilor și arbuștilor». A45.Exerciții de ierbarizare a plantelor. A47.Lecție aplicativă de Estimare a specificului antrenării copiilor în munca pe terenul experimental și în UNV. Elaborarea proiectelor ecologice și experiențelor, efectuate pe terenul experimental al grădiniței. A48. Abilități de confecționare a materialelor didactice .

VI.Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul
			<i>prelegeri</i>	Practică/ seminar	individual
1.	Curriculum pentru educația timpurie. Obiectul de studiu al Familiarizării copiilor cu natura.	2	2	0	0
2.	Metode și forme de familiarizare a copiilor cu natura. Metode și instrumente de explorare-investigare a mediului înconjurător.	10	6	4	0
3.	Ungherașul naturii vii în grădinița de copii	10	2	4	4
4.	Terenul experimental al Instituției preșcolare	8	2	2	4
5.	Familiarizarea copiilor cu plantele și animalele ținutului natal	12	4	5	3
6.	Anotimpurile anului. Schimbările sezoniere în natură	10	3	4	3
7.	<i>Practicum în natură.</i> Metode și forme practice de investigare a naturii.	8	1	6	1
	Total	60	20	25	15

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. "Ungherașul naturii vii"			
1.1. Conținutul UNV în grupele preșcolare. Exerciții de îngrijire a plantelor de cameră: Transplantarea, udarea, afinarea... Atrajerea copiilor în îngrijirea lor.	1.1. Elaborarea modelelor de aranjare a ungherașului naturii vii în diferite grupe de copii. Evidențierea activităților de atrajere a copiilor în îngrijire și identificarea plantelor de cameră după imagini și plante vii.	Prezentarea modelelor	A doua săptămână
1.2. Activități de învățare la centrul „Științe” privitor la organele plantei.	1.2. Activități de recunoaștere în baza imaginilor, fotografiilor, a tipurilor de organe la plante /tipuri de rădăcină, tulpină, frunze.../;	Descrierea activităților	A doua săptămână
1.3. Animalele din UNV. Acvariul. Regulile de amenajare și întreținere. Păsările. Mamiferele. Atrajerea copiilor în îngrijire.	1.3. Activități de recunoaștere în baza imaginilor, fotografiilor, a tipurilor de organe la plante /tipuri de rădăcină, tulpină, frunze.../;	Prezentarea Schemelor tipurilor de organe la plante	Săptămâna a 3-a
1.4. Elaborarea secvențelor de activități cu conținut educațional și ecologic privind temele studiate.	1.3. Activități de modelare a unui acvariu și terariu. Descrierea etapelor de amenajare a unui acvariu și a regulilor de îngrijire; evidențierea etapelor de îngrijire a mamiferelor	Modelul acvariului și a terariului.	Săptămâna a 3-a
	1.4. Activități de elaborare a unor proiecte educaționale cu mesaj ecologic.	Prezentarea proiectelor.	Săptămâna a 4-a
2. Terenul experimental al instituției preșcolare			
2.1. Cerințele înverzirii terenului experimental al grădiniței: arbori și arbuști decorativi. Plante decorative, cultivate pe terenul experimental al grădiniței.	2.1. Reprezentarea planului TE, descrierea arborilor și arbuștilor decorativi. Inițierea copiilor în îngrijire și amenajare.	Elaborarea planului terenului experimental. Descrierea a câte 3 specii de arbori,	Săptămâna a 4-a
2.2. Grădina de legume. Descrierea speciilor cultivate. Condițiile de creștere și dezvoltare.	2.2. Grădina de legume. Descrierea speciilor cultivate. Condițiile de	arbuști decorative. Completarea portofoliului	Săptămâna a 5-a

Săptămâna a 7-a	Prezentarea modelor de calendar	4.1.Elaborarea modelor de calendar pentru diferite grupe; fixarea observărilor în calendarul naturii; 4.2.Recitarea poeziilor, descrierea	4.1. Calendarul naturii. Modele de calendare pentru diferite grupe de vârstă. Fixarea observărilor fenologice în calendarul naturii. 4.2.Descrierea anotimpurilor în paste, poezii, povestiri și fabule.
4.Anotimpurile anului.Schimbările sezoniere în natură			
Săptămâna a 6-a	Descrierea a câte trei plante și animale ocrotite	3.1.Estimarea rolului Cății Rosii a Republicii Moldova în ocrotirea și conservarea naturii. Evidențierea speciilor ocrotite de animale. 3.2.Descrierea principiilor reprezentanți din lumea animalelor sălbate și domestice a Republicii Moldova. 3.3.Descrierea diferitor medii de viață și a reprezentanților tipici din aceste medii; Elaborarea materialelor didactice pentru practica de instruire. Elaborarea proiectelor ecologice, orientate la protecția plantelor și animalelor la etapa contemporană.	3.1. Cartea Roșie a Republicii Moldova. Cele trei ediții. Măsuri ecologice orientate la protecția plantelor și animalelor la etapa contemporană. 3.2.Animalele sălbate și domestice . Schimbările sezoniere în viața animalelor. Plante sălbate și de cultură. Unitățile floristice ale Republicii Moldova. Ciclu vital la plante. 3.3.Descrierea reprezentanților din diferite medii de viață a animalelor:terestru-aerian, subteran, acvatic. Modalități de familiarizare a copiilor cu plantele și animalele ținutului natal. Confecționarea materialelor didactice pentru practica de instruire.
3.Familiarizarea copiilor cu plantele și animalele ținutului natal			
Săptămâna a 5-a	cu specii descrise. Prezentarea comunicărilor Completa portofoliului cu materiale confecționate.	creștere și dezvoltare. 2.3.Livada instituției prescolare. Alegerea culturilor pomice, sădirea lor, îngrijirea, 2.4.Confecționarea materialelor demonstrative pentru activități de învățare în grădiniță la modul „Terenul experimental al grădiniței.”	2.3.Livada instituției prescolare. Alegerea culturilor pomice,sădirea lor, îngrijirea.Atrajerea copilor în îngrijirea, culegerea pomuşoarelor, fructelor. 2.4.Confecționarea materialelor demonstrative pentru activități de învățare în grădiniță la modul „Terenul experimental al grădiniței.

Confecționarea materialelor pentru practica de instruire la modulul dat. 4.3.Modalități de familiarizare a copiilor cu anotimpul dat:plimbări, jocuri, activități didactice, excursii în fiecare anotimp. Formarea atitudinii grijului față de natura plaiului natal.	unor lucrări literare despre anotimpuri; 4.3.Elaborarea materialelor didactice și a proiectelor de activități de familiarizare a copiilor cu natura; Elaborarea proiectelor excursiilor în diferite anotimpuri;	Completarea portofoliilor cu lucrări literare. Prezentarea proiectelor	Săptămâna a 7-a Săptămâna a 8-a
5.Practicum în natură. Metode și forme practice de investigare a naturii			
5.1.Participarea elevilor la diferite activități cu conținut ecologic, orientate la protecția naturii ținutului natal. Organizarea observărilor, plimbărilor în natură orientate la familiarizarea copiilor cu natura nevie și vie. Generalizarea cunoștințelor.	5.1.Elaborarea diferitor proiecte cu conținut ecologic; Evidențierea specificului organizării cu copiii de diferite vârste a observațiilor, plimbărilor și excursiilor. Prezentarea portofoliului .	Prezentarea proiectelor Controlul portofoliului	Săptămâna a 8-a

VIII.Lucrările practice recomandate/lista/:

- 1.Planta-organism viu. Organele plantei. Descrierea morfologică a unei plante.
2. Plantele de camera. Înmulțirea vegetativă a plantelor de cameră.
- 3.Amenajarea unui acvariu. Descrierea speciilor de plante și animale,utilizate în acvariu.
- 4.Elaborarea unui plan al terenului experimental al grădiniței;
5. Antrenarea copiilor în îngrijirea și amenajarea terenului experimental al grădiniței.
6. Descrierea speciilor decorative, pomicole și legumicole de pe Terenul experimental al grădiniței.
7. Elaborarea fișelor de observare. Realizarea observărilor în natură asupra schimbărilor sezoniere în viața plantelor și animalelor.
- 8.Excursie în natură.Implicarea în elaborarea proiectului didactic de scurtă durată a excursiei de iarnă .
9. Ierbarizarea plantelor colectate în timpul excursiei de primăvară.
10. Antrenarea copiilor în munca pe terenul experimental.
- 11.Observarea și înregistrarea specificului activității sezoniere a omului.
- 12.Elaborarea proiectelor ecologice și experiențelor, efectuate pe terenul experimental al grădiniței.
- 13.Alcătuirea modelelor de calendar pentru copii de vârsta de 3-5 ani și 6-7 ani.
- 14.Realizarea cărților, posterelor, afișelor pentru diferite activități integrate în grădiniță.

IX. Sugestii metodologice

În scopul realizării finalităților educației timpurii, cadrul didactic este în drept să-și selecteze individual strategiile de abordare a prevederilor curriculare. Dat fiind faptul că noul curriculum este axat pe satisfacerea nevoilor și intereselor copilului, metodele, mijloacele didactice și formele de organizare utilizate în demersul didactic trebuie să fie orientate spre abordarea holistică, în premiza centrării pe subiectul educației.

Jocul reprezintă activitatea primordială, caracteristică vârstei preșcolare, de aceea frecvent pot fi utilizate jocuri interactive, jocuri senzoriale, jocuri dramatizate, jocul de rol, jocuri de recunoaștere a plantelor și animalelor, a corpurilor din natură, jocuri cu text și cânt.

Genericuri de jocuri: Decelușii la sfat, Bagheta magică a Terrei; Lanțul faptelor bune; Cutia întrebărilor;

Microfonul fermecat; Familia Soarelui; Poznele vântului; Așa-da, așa-nu; Atelierul naturii; ș.a.

Cu toate că jocul este activitatea principală în grădiniță, cadrul didactic poate recurge la diverse metode și activități:

Observația este metoda de bază în familiarizarea copiilor cu natura, care face să predomine acțiunea de cercetare directă a realității.

Se pot organiza multiple forme de observări: observarea dirijată, spontană, planificată, descriptivă, sistematică ș.a.

Experimentul, investigația oferă posibilități de a demonstra abilități de aplicare în mod creativ a cunoștințelor.

Metode de comunicare/conversația euristică, problematizarea, povestirea, descrierea, explicația ș.a./;

Metode de explorare directă și indirectă/observația, studiul de caz, experimental, demonstrația, modelarea; Activități:

- activități de modelare a calendarului naturii; de elaborare a cărților despre anotimpurile anului;
- activități de observare a relațiilor dintre animale, plante și om, a asemănărilor și deosebirilor dintre mediul lor de viață și cel uman;
- activități de modelare a unor corpuri, utilizând materiale naturale, reciclabile, de alcătuire a unor grafice, diagrame, etc.

Metode de acțiune reală și simulativă/exerciții, lucrări practice, activități creative, joc de rol, învățarea prin simulare ș.a.

- activități practice de investigare a mediului înconjurător cu ajutorul instrumentelor: lupei, termometrului, microscopului, paharului gradat, pipetei ș.a
- activități bazate pe softuri educaționale din resurse închise/deschise.
- vizionare filmelor documentare sau educaționale, emisiunilor despre diferite forme de relief, bazine acvatice, cosmos, planete, animale, plante și modul lor de viață, a prezentărilor Power Point despre regulile de protecție a mediului înconjurător.

Noua tendință a învățământului solicită integrarea, în actul educațional din ÎET, a **metodelor interactive**. Acestea vor fi integrate în demersul educațional, în concordanță cu particularitățile de vârstă ale copiilor și conținutul temelor abordate.

Activități , bazate pe metode interactive: Tehnica Lotus, Bula dublă, Comunicarea rotativă, Schimbă perechea, Acvariul, Învățarea în cerc, Piramida, Ciorchinele, Benzi desenate, Trierea aserțiunilor, Diagrama Venn, Jurnalul grafic, Turul galeriei, Turnul întrebărilor, Explozia stelară ș.a.

-Corelarea experienței proprii cu alte surse de informații, utilizând cărți, lecturi literare, casete video și audio, ilustrații, reviste, emisiuni radio și TV.

X.Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Evaluarea reprezintă o componentă a procesului educațional , care se realizează pe tot parcursul anului și are rolul de a spori potențialul intelectual al copilului și de a înlătura lacunele depistate.Evaluarea devine productivă cu condiția integrării ei în procesul didactic, ca acțiune constitutivă acestuia.

În ÎET, cadrul didactic utilizează 3 tipuri de evaluări: **inițială/predictivă**, **continuă/**, **formativă**, **finală/sumativă**.

Evaluarea inițială/predictivă constituie o condiție hotărâtoare pentru reușita activităților de învățare, oferind posibilitatea de a cunoaște potențialul de învățare a copilului la începutul anului, de a ști care sunt premisele de la care se vor proiecta activitățile de învățare. Cadrele didactice vor observa copii în timpul diferitor momente ale programului zilnic și vor dialoga atât cu părinții, cât și cu copii, în vederea obținerii unor informații cât mai relevante despre nivelul de dezvoltare a acestora și indispensabile pentru ulterioara planificare.

Evaluarea continuă/formativă se realizează permanent de către cadrul didactic prin observarea comportamentelor,reațiilor copiilor în diverse situații, prin discuții individuale, analiza produselor activității copilului/desene, postere, evaluări artistice etc/.

Evaluarea finală/sumativă reflectă, global, progresele în dezvoltarea și învățarea copilului și se realizează la sfârșit de an școlar și la sfârșitul perioadei de predare-învățare.Aprecierea progresului se face prin comparație cu achizițiile înregistrate anterior/la evaluarea inițială/. Aceasta va viza stabilirea pașilor care urmează să fie întreprinși în următorul an.

Pentru monitorizarea dezvoltării copiilor de vîrstă timpurie și preșcolară, sunt utilizate **Instrumente de monitorizare și evaluare a dezvoltării copilului în baza SÎDC**.Monitorizarea este realizată pe 3 perioade de vîrstă/1,5-3 ani, 3-5 ani și 5-7 ani/, efectuîndu-se două evaluări pe parcursul acestora: evaluarea inițială și sumativă.

Pe parcursul perioadei de monitorizare, în scopul observării reacțiilor și comportamentelor copiilor în diverse situații, spontane sau create, evaluările formative se vor realiza de către educatoare.

În cadrul fiecărei perioade,rezultatele preșcolarilor vor fi consemnate în fișe individuale, prin aplicarea unei scale din 3 nivele:*Realizat, În curs de realizare, Nerealizat*.

Pentru realizarea evaluării copiilor, se vor selecta metode/tehnici: *jocul didactic, exercițiul, conversația, observarea/ce face copilul, cum face, cum participă, cum reacționează, ce relații stabilește, cum comunică, cum vorbește cu alții-colegi, cadru didactic, adulți, cum se comportă în diverse situații, cum utilizează materialele/, fișe individuale, /teste, analiza produselor activității/desene, colaje, aplicații, construcții din diverse materiale, povestioare compuse, fotografii, albume, cărțuli elaborate, litere, cifre scrise/, portofoliul/* include produse ale copilului realizate în timp, date despre copil, notițe ale observărilor, fișa de evaluare a copilului, fișe individuale, înregistrări video/audio, conversații ale copilului ș.a.

Pentru evaluarea cunoștințelor elevilor în cadrul studierii Familiarizării copiilor cu natura, potrivit momentului și modului în care se realizează s-au conturat următoarele forme de evaluare:

- **Evaluare inițială**, ce se efectuează la începutul unui program de însușire/ciclu de învățământ, an școlar, începutul unui modul/Acest tip de evaluare servește ca un diagnostic, care scoate în evidență nivelul pregătirii elevilor în ceea ce urmează a fi parcurs în continuare. În evaluarea inițială putem folosi metodele: **probe scrise; probe orale; probe practice; testarea; autoevaluarea-jocuri didactice; evaluare reciprocă.**

- **Evaluare dinamică/evaluare pe parcursul procesului didactic/**

Evaluarea dinamică se realizează din perspectiva a două metode:

- ✓ **evaluare cumulativă/sumativă/**, ce se realizează pe perioade mai lungi/capitole, semestre, an școlar/.
- ✓ **evaluare continuă/formativă/** se realizează în mod curent, pe secvențe de lecții, la sfârșitul fiecărei lecții

Evaluarea sumativă la modul, semestru sau anuală va determina nivelul de formare a subcompetențelor și a competențelor specifice respective. Pentru a realiza evaluarea formativă se pot utiliza următoarele metode: probe scrise; probe orale; probe practice; testarea; observarea sistematică, jocuri didactice evaluative; evaluare reciprocă; autoevaluare.

Modalități și tehnici alternative de evaluare: portofoliu; albume cu fotografii; expoziții cu desene sau lucrări practice ale elevilor; înregistrări video; postere informative; eseuri; pliante; interviuri; conferințe științifice; mese rotunde; concursuri; programe artistice; publicații în ziare și reviste; mesaje de sensibilizare, CD-uri.

O metodă complementară de evaluare interdisciplinară cu multiple valențe formative este **metoda proiectului**. Complexitatea ei constă în faptul, că se evaluează nu doar cunoștințele, ci și deprinderile, atitudinile, competențele comunicative. Proiectul mai oferă elevului posibilitatea de a se manifesta și a-și prezenta cunoștințele într-o manieră originală, dezvoltându-și astfel creativitatea, interesul pentru învățare și spiritul de echipă.

De exemplu în cadrul unității de învățare "Familiarizarea cu plantele și animalele ținutului natal", unitatea de conținut "Plantele ținutului natal" o modalitate de evaluare ar putea fi:

1. Metoda Portofoliului care poate fi aplicată atât pentru evaluarea unei competențe, cât și a mai multor capacități și abilități ale elevilor. Portofoliul poate fi utilizat atât în cadrul unei teme concrete, cât și al unui modul sau curs anual sau semestrial. Este foarte important evaluarea sistematică a acumulării de către elevi a materialelor și prezentarea lor la lecții/sau individual/, susținerea morală a elevilor, dirijarea corectă din partea cadrului didactic. Portofoliul poate conține: eseuri, creații proprii ale elevilor, poezii, ghicitori, proverbe, fișe ilustrative, imagini cu plante, animale, fenomene din natură, studii de caz, rezultate de investigații din conținutul curriculumului obiectului.

2. Metoda Proiectului poate fi utilizată la subiectele ce țin de degradare și protecția mediului. Proiectul va acumula totalitatea cercetărilor efectuate de elev sau o grupă de elevi despre evoluția unui proces sau fenomen natural sau social într-o anumită perioadă de timp cu prezentarea ulterioară a rezultatelor și concluziilor de referință.

Realizarea proiectului poate avea loc atât în grupă, cât și acasă. În grupă de obicei are loc definirea și înțelegerea sarcinii de lucru, tot aici elevul începe realizarea proiectului. Acasă are loc realizarea propriu-zisă a proiectului, timp de câteva zile sau săptămâni. În acest timp elevii primesc consultații de la cadrul didactic, culeg date despre degradarea mediului în localitatea natală. În grupă, când se studiază subiectul respective se relatează rezultatele obținute și concluziile făcute.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu

Orele de *Familiarizarea preșcolarului cu natura* se vor desfășura în auditoriul grupei, în cadrul excursiilor în natură sau vizitelor la grădinițe. În dependență de planificarea calendaristică și pentru realizarea procesului de formare și dezvoltare a competențelor profesionale catedra dispune de mijloace didactice, echipamente și utilaj-suport:

Cerințe față de sălile de curs	
Pentru orele teoretice	Sala de clasă Proiector Suport de curs Caiete Tablă Materiale didactice/tabele, imagini, scheme/
Pentru aplicațiile practice și orele de studiu individual	Instrucțiuni pentru aplicațiile practice; Materiale didactice: mulaje, planșe, teluri, colecție de minerale și roci, globuri geografice, postere pentru protecția mediului, ierbare, material ilustrative confecționate de elevi și profesorii catedrei; Tehnică electronică, conexiune internet Suporturi tematice.

XII. Resurse didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/accesată, procurată/resursa
1.	Cadrul legal și normativ: <i>Cadrul de referință al Curriculumului național</i> , aprobat prin Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării Nr. 432 din 29 mai 2017.	Biblioteca colegiului
2.	« <i>Cadrul de referință al educației timpurii din Republica Moldova</i> », aprobat la Consiliul Național pentru curriculum. Ministerul Educației, Științei și Cercetării al Republicii Moldova, Chișinău, 2018.	Biblioteca colegiului
3.	« <i>Curriculum pentru educația timpurie</i> », aprobat la Consiliul Național pentru curriculum. Ministerul Educației, Științei și Cercetării al Republicii Moldova, Chișinău, 2019.	Biblioteca colegiului
4.	« <i>Standarde de învățare și dezvoltare a copilului de la naștere până la 7 ani</i> », aprobat la Consiliul Național pentru curriculum. Ministerul Educației, Științei și Cercetării, Chișinău, 2018.	Sala de lectură a bibliotecii
5.	Literatură în domeniu: Andon C. <i>Teoria și metodologia familiarizării copiilor cu natura</i> , Chișinău, 2000.	Catedra "Științe"
6.	Andon C. <i>Ecologia și științe ale naturii</i> , Chișinău, 1994.	Catedra "Științe"
7.	Burlea E. <i>Teoria și metodologia științelor în ciclul primar</i> , Chișinău 2002.	
8.	Cameneva I. <i>Familiarizarea copiilor cu natura</i> , Chișinău, 1982.	
9.	Cartea Roșie a R. Moldova, ediția nouă/ Chișinău, 2015.	Sala de lectură a bibliotecii, Catedra "Științe"
10.	Duca Gh. <i>Protecția mediului ambiant</i> Chișinău, 2002.	
11.	" <i>Enciclopedie pentru cei mici</i> ", Chișinău, 2012	
12.	Ganea I. <i>File din Cartea Roșie</i> , 1978.	Biblioteca colegiului
13.	Gorbatuic I. <i>În codru des, în ape dulci, și-n luncă</i> , Chișinău, 1972.	
14.	Gînju S. <i>Didactica educației preșcolare</i> , Chișinău, 2012.	Sala de lectură a bibliotecii,
15.	Jurat S. <i>Metodica familiarizării copiilor cu natura</i> , Chișinău, 1993.	Sala de lectură a bibliotecii,
16.	Junghietu C. <i>O călătorie în împărăția plantelor</i> , Chișinău, 1998.	
17.	Iașco P. <i>Schimbările sezoniere în natură</i> , 2013.	Sala de lectură a bibliotecii,
18.	Iașco P. <i>Adaptările plantelor și animalelor în diferite zone naturale</i> .	Sala de lectură a bibliotecii,
19.	Roșcovan S., Roșcovan D. <i>Caleidoscop geografic</i> , Chișinău, 2002.	
20.	Suport de curs "Anotimpurile", 2014.	Sala de lectură a bibliotecii,
21.	Vrânceanu M. <i>1001 de idei pentru educație timpurie de calitate</i> .	
22.	Ghid pentru educatori, Chișinău, ProDidactica, 2010.	Sala de lectură a bibliotecii
23.	Suporturi electronice: http://dir.upsc.md:8080 ; https://natura2000.ro	